Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
J. KOKOTT
fremsat den 12. februar 2026[1]

Sag C-837/24

NOVA IBEROMOLDES – SGPS, S.A.
mod
Autoridade Tributária e Aduaneira

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) (voldgiftsret i skatteretlige sager (center for forvaltningsvoldgift), Portugal))

»Præjudiciel forelæggelse – kapitaltilførselsafgifter – indskud af andele i et selskab – foreneligheden af en afgift på overdragelser af fast ejendom med direktiv 2008/7 – ejerskifteafgift – indirekte overdragelse af fast ejendom ved overdragelse af mindst 75% af andelene i et selskab med aktiver i form af fast ejendom«

I. Indledning

1. I forbindelse med denne anmodning om præjudiciel afgørelse skal Domstolen beskæftige sig med det mindre kendte direktiv 2008/7/EF om kapitaltilførselsafgifter[2] (herefter »kapitaltilførselsdirektivet«). Dette direktiv forbyder medlemsstaterne at opkræve afgifter af kapitaltilførsler.

2. Det fortolkningsspørgsmål, som skal besvares, forekommer mærkværdigt[3], idet den forelæggende ret er i tvivl om lovligheden af en afgift på overdragelser af fast ejendom, der sædvanligvis ikke kun pålægges den direkte erhvervelse af en ejendom, men også den indirekte erhvervelse af en ejendom ved erhvervelse af et selskab, der ejer denne ejendom. Både af ligebehandlingsårsager og for at forebygge arrangementer til omgåelse er dette faktisk nødvendigt i skatte- og afgiftsretlig henseende. Hvis der ikke fandtes en sådan ordning, ville alle ejendomme formentlig blive tilført kapitalselskaber og andelene heri efterfølgende solgt for at opnå et økonomisk identisk resultat – overførsel af råderetten over en ejendom – uden afgiftspålæggelse.

[1] – Originalsprog: tysk.

[2] – Rådets direktiv af 12.2.2008 (EUT 2008, L 46, s. 11).

[3] – For den tyske Bundesfinanzhof (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager) er svaret så klart, at den afstod fra at indgive en anmodning om præjudiciel forelæggelse til Domstolen – jf. Bundesfinanzhof (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager), dom af 19.12.2007 – II R 65/06, BStBl. II 2008, 489, præmis 24, med henvisning til dom af 11.12.1997, Locamion (C-8/96, EU:C:1997:601).

3. Alligevel er en afgift på overdragelser af fast ejendom, som pålægges i forbindelse med en selskabsretlig kapitaltilførsel (her i form af et apportindskud af selskabsandele i et andet selskab, som ejer ejendommen), en byrde, navnlig ved omstruktureringer. Dette forklarer forsøget på at imødegå sådanne afgifter med EU-retten (her kapitaltilførselsdirektivet).

4. Domstolen får her lejlighed til at afklare kapitaltilførselsdirektivets rækkevidde. Det forbyder – hvilket vel er ubestridt – ganske vist ikke medlemsstaterne at indføre en national afgift på overdragelser af fast ejendom. Der opstår imidlertid det spørgsmål, om den førnævnte udvidelse – som er nødvendig i forbindelse med lovgivningen om afgifter på overdragelser af fast ejendom – til overdragelser af andele i selskaber, der ejer en ejendom, kan udgøre en tilsidesættelse af dette direktiv. I bekræftende fald kan der muligvis slet ikke opkræves afgift af overdragelser af fast ejendom længere. Den ulige behandling af transaktioner, der i sidste ende er økonomisk identiske, vil nemlig sædvanligvis ikke være tilladt i henhold til national ret – for så vidt som denne, som det ofte er tilfældet, indeholder et ligebehandlingsprincip, der er sammenligneligt med chartrets artikel 20. Således tilkommer det atter[4] Domstolen at træffe afgørelse om den fortsatte gyldighed af en national (ikke-harmoniseret) skatte- og afgiftslovgivning – her afgiften på overdragelser af fast ejendom.

II. Retsforskrifter

A. EU-retten

5. I anden og syvende betragtning til kapitaltilførselsdirektivet anføres følgende:

»(2) Afgifterne på kapitaltilførsel, dvs. afgiften på kapitaltilførsel til selskaber, stempelafgiften på værdipapirer og afgiften på omstruktureringsdispositioner er, uanset om disse dispositioner indebærer en kapitalforhøjelse eller ej, årsag til forskelsbehandling, dobbeltbeskatning og uligheder, der hæmmer de frie kapitalbevægelser. Det samme gælder andre afgifter med samme karakteristika som kapitaltilførselsafgiften og stempelafgiften på værdipapirer.

[…]

(7) Tanken om et indre marked forudsætter, at en afgift på kapitaltilførsler vedrørende kapital, der er samlet inden for et selskab, ikke bør opkræves mere end én gang inden for det indre marked. Hvis den medlemsstat, som beskatningsretten tilkommer, ikke opkræver kapitaltilførselsafgift af alle eller visse af de dispositioner, der er omfattet af dette direktiv, må ingen anden medlemsstat som følge heraf udøve en beskatningsret i forhold til disse dispositioner.«

[4] – Bedømt ud fra en nylig afgørelse (dom af 19.12.2024, Credit Suisse Securities (Europe), C-601/23, EU:C:2024:1048) har Domstolen netop ødelagt den verdensomspændende adskillelse mellem begrænset og ubegrænset skattepligt inden for den ikke-harmoniserede indkomstskatteret for EU-medlemsstaterne. Det er dog ikke fuldstændig klart, om dette var en bevidst beslutning eller snarere et »uheld«, der bør afhjælpes hurtigst muligt på grundlag af en ny forelæggelse – i lighed med Tarrico-sagen (dom af 8.9.2015, Tarrico m.fl., C-105/14, EU:C:2015:555, præmis 58, og den efterfølgende berigtigelse i dom af 5.12.2017, M.A.S. og M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, præmis 62).

6. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 1, litra a) og b), fastlægger anvendelsesområdet som følger:

»Dette direktiv regulerer opkrævningen af afgifter af følgende dispositioner:

a) kapitaltilførsler til kapitalselskaber

b) omstruktureringsdispositioner, hvori kapitalselskaber er impliceret.«

7. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 3, litra a), har følgende ordlyd:

»Med henblik på dette direktiv og med forbehold af artikel 4 betragtes følgende dispositioner som »kapitaltilførsler:

a) stiftelse af et kapitalselskab.«

8. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 5, stk. 1, litra a) og e), fastsætter følgende:

»1. Medlemsstaterne må ikke af kapitalselskaber opkræve afgifter af nogen art af følgende dispositioner:

a) kapitaltilførsler […]

e) de i artikel 4 omhandlede omstruktureringsdispositioner.«

9. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 6, stk. 1, har følgende ordlyd:

»1. Uanset artikel 5 må medlemsstaterne opkræve følgende skatter og afgifter:

a) afgifter på overdragelse af værdipapirer opkrævet efter fast eller variabel takst

b) ejerskifteafgifter, herunder tinglysningsafgifter, ved overførsel af erhvervsvirksomheder eller fast ejendom beliggende inden for deres område til et kapitalselskab

[…]

f) merværdiafgift.«

10. Kapitaltilførselsdirektivet fastsætter følgende:

»1. Uanset artikel 5, stk. 1, litra a), må en medlemsstat, som pr. 1. januar 2006 opkrævede afgift af kapitaltilførsler til kapitalselskaber, i det følgende benævnt »kapitaltilførselsafgift«, fortsætte hermed forudsat at den opfylder artikel 8-14.«

11. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 8 har følgende ordlyd:

»1. Kapitaltilførselsafgiften opkræves med en enhedsafgiftssats.

2. Den kapitaltilførselsafgiftssats, en medlemsstat anvender, må ikke være højere end den sats, medlemsstaten anvendte den 1. januar 2006. Nedsætter medlemsstaten efter denne dato den anvendte sats, må den ikke genindføre en højere sats.

3. Kapitaltilførselsafgiftssatsen må under ingen omstændigheder være højere end 1%.«

B. Portugisisk ret

12. Imposto Municipal sobre [as Transmissões Onerosas de] Imóveis (kommunal afgift på overdragelser af fast ejendom mod vederlag) (herefter »lov om IMT«) blev indført i den portugisiske retsorden ved lovdekret nr. 287/2003 af 12. november 2003.

13. På tidspunktet for de faktiske omstændigheder (2019) fastsatte artikel 2 i lov om IMT det objektive og geografiske anvendelsesområde således:

»1. IMT svares af overdragelser mod vederlag af ejerskabet eller dele heraf til fast ejendom beliggende på det nationale område.

2. Med henblik på stk. 1 omfatter begrebet overdragelse af fast ejendom endvidere: […]

d) erhvervelse af selskabsandele eller andele i selskaber i form af interessentskaber, kommanditselskaber eller selskaber med begrænset ansvar, når disse selskaber ejer fast ejendom, og en af selskabsdeltagerne som følge af denne erhvervelse, en nedskrivning eller ethvert andet forhold bliver ejer af mindst 75% af selskabskapitalen, eller antallet af selskabsdeltagere reduceres til et ægtepar eller et registreret par.«

14. Artikel 12 i lov om IMT fastlægger afgiftsgrundlaget:

»1. IMT finder anvendelse på den værdi, der er angivet i dokumentet eller kontrakten eller den skattemæssige referenceværdi af den faste ejendom, hvis denne er højere. […]

4. Bestemmelserne i de foregående stykker finder dog anvendelse med forbehold af følgende regler: […]

19. Når der sker de overdragelser, som er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra d) og e), opkræves afgiften på følgende måde:

a) på grundlag af den skattemæssige referenceværdi af den faste ejendom svarende til majoritetsaktierne eller -andelene eller eventuelt disse aktivers samlede værdi; i begge tilfælde anvendes den regnskabsmæssige værdi i henhold til balancen, hvis denne er højere […]«

15. De afgiftssatser, der er fastsat i artikel 17 i lov om IMT, ligger i et interval mellem 1% og 8% afhængigt af ejendommens værdi.

III. Faktiske omstændigheder

16. Udgangspunktet er en anmodning om voldgift indgivet af NOVA IBEROMOLDES – SGPS, S.A., med hjemsted i Lissabon (herefter »NOVA«), mod Autoridade Tributária e Aduaneira (herefter »skatte- og afgiftsmyndigheden).

17. NOVA er et holdingselskab (sociedade gestora de participações sociais, SGPS), som blev stiftet den 28. marts 2019 som et aktieselskab. Hele NOVA's selskabskapital blev indbetalt ved apportindskud (aktier og selskabsandele), som den eneste selskabsdeltager, Iberomoldes, SGPS S.A., ejede. For så vidt som det er relevant her, var der tale om to selskabsandele i selskabet »Edilásio Carreira da Silva Lda.«, som svarede til hele dets selskabskapital.

18. På det tidspunkt, hvor afgiften forfaldt, ejede selskabet »Edilásio Carreira da Silva Lda.« to ejendomme til en skattemæssig referenceværdi (herefter »referenceværdi«) af 140 900,00 EUR og 358 296,50 EUR.

19. Generelt skal der af overdragelser mod vederlag af ejendomsretten eller dele heraf til fast ejendom beliggende på det nationale område svares en afgift på overdragelser af fast ejendom (Imposto Municipal sobre [as Transmissões Onerosas de] Imóveis (kommunal afgift på overdragelser af fast ejendom mod vederlag) (herefter »IMT«). I henhold til artikel 2, stk. 2, litra d), i lov om IMT (i den affattelse, der var gældende i 2019), omfatter begrebet overdragelse af fast ejendom også selskabsandele i selskaber, når disse selskaber ejer fast ejendom og en af selskabsdeltagerne som følge af en begivenhed bliver ejer af mindst 75% af selskabskapitalen i dette selskab.

20. Skatte- og afgiftsmyndigheden (finansstyrelsen i Leiria, Portugal) gennemførte en skatte- og afgiftskontrol vedrørende IMT for regnskabsåret 2019, fastslog ejendommenes regnskabsmæssige værdi pr. 31 marts 2019 og fastslog beskatningsgrundlaget i forbindelse med IMT. Hvad særligt angår de ejendomme, der var ejet af selskabet »Edilásio Carreira Silva Lda.«, fastslog skatte- og afgiftsmyndigheden, at der skyldtes 68 855,61 EUR i IMT med tillæg af renter til 11 024,45 EUR.

21. Den 22. september 2023 indgav NOVA den anmodning om voldgift, som har givet anledning til den foreliggende sag, idet selskabet anfægtede det skyldige beløb med hensyn til IMT for de ejendomme, der var ejet af selskabet »Edilásio Carreira Silva Lda.«.

22. Den foreliggende sag drejer sig efter NOVA's opfattelse om stiftelsen af et kapitalselskab (NOVA selv) i form af en kapitaltilførsel som omhandlet i artikel 3, litra a), i direktiv 2008/7/EF, som i henhold til dette direktivs artikel 5, stk. 1, litra a), ikke må pålægges afgifter af nogen art. Den overdragelse af selskabsandelene i selskabet »Edilásio Carreira da Silva Lda.«, hvorved tilførslen af aktiver skete, og som gav anledning til den omhandlede efteropkrævning af IMT, er ikke omfattet af den undtagelse, der er fastsat i artikel 6 i direktiv 2008/7/EF, både fordi »selskabsandelene« ikke er værdipapirer [som omhandlet i direktivets artikel 6, stk. 1, litra a)], og fordi IMT ikke udgør en »ejerskifteafgift« [som omhandlet i direktivets artikel 6, stk. 1, litra b)].

23. Skatte- og afgiftsmyndigheden er derimod af den opfattelse, at kapitaltilførselsdirektivet tillader en sådan afgiftspålæggelse i artikel 6. Lov om IMT medtager blandt de overdragelser, som er omfattet af denne afgift, transaktioner, der direkte eller indirekte indebærer overdragelse af fast ejendom, navnlig erhvervelse af selskabsandele. Denne lov tager netop sigte på at undgå, at det ved erhvervelse af selskabsandele eller andele i selskaber, der ejer fast ejendom, er muligt at erhverve ejerskabet til denne faste ejendom indirekte uden at svare den tilsvarende afgift.

IV. Anmodningen om præjudiciel afgørelse

24. Tribunal Arbitral Tributario (Centro de Arbitragem Administrativa) (voldgiftsret i skatteretlige sager (center for forvaltningsvoldgift), Portugal), der er kompetent til at påkende anmodningen om voldgift, har udsat sagen og forelagt Domstolen følgende seks spørgsmål:

»1) Skal en afgift, som pålægges overdragelser mod vederlag af ejendomsretten eller dele heraf til fast ejendom, i hvilken forbindelse begrebet overdragelse af ejendom omfatter ethvert forhold, som indebærer, at en selskabsdeltager bliver ejer af mindst 75% af selskabskapitalen i et selskab, som ejer fast ejendom (såsom den i den foreliggende sag omtvistede IMT), anses for at være en »kapitaltilførselsafgift« som omhandlet i [direktiv 2008/7]?

2) Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, skal en transaktion såsom den i den foreliggende sag omhandlede, hvorved et kapitalselskab som omhandlet i artikel 2 i [direktiv 2008/7] stiftes med henblik på udøvelse af en aktivitet med forvaltning af selskabsandele, og hele selskabskapitalen indskydes ved tilførsel af selskabsandele, som det indskydende selskab (der også udøver en aktivitet med forvaltning af selskabsandele) ejer i andre selskaber, uden at hverken nogen andre elementer eller midler eller de samlede egenkapitalinstrumenter overdrages, og hvorved det indskydende selskab som modydelse modtager hele selskabskapitalen i det modtagende selskab, da med henblik på dette direktiv kvalificeres som en kapitaltilførsel (som omhandlet i direktivets artikel 3) eller som en omstruktureringsdisposition (som omhandlet i direktivets artikel 4)?

3) Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, er artikel 5, stk. 1, litra a) eller e), i [direktiv 2008/7] da til hinder for, at den pågældende transaktion beskattes i henhold til artikel 2, stk. 2, litra d), i lov om IMT, hvorefter begrebet overdragelse af fast ejendom omfatter overdragelse af andele, der repræsenterer mindst 75% af selskabskapitalen i et selskab, der ejer fast ejendom?

4) Såfremt det tredje spørgsmål besvares bekræftende, skal de overdragne »andele« da med henblik på artikel 6, stk. 1, litra a), i direktiv [2008/7] af 12. februar 2008 anses for at udgøre »værdipapirer«?

5) Såfremt det tredje præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, skal IMT da med henblik på artikel 6, stk. 1, litra b) eller c), i [direktiv 2008/7] anses for at udgøre en »afgift på overdragelser«?

6) Såfremt artikel 2, stk. 2, litra d), i lov om IMT anses for at være forenelig med [direktiv 2008/7], er direktivets artikel 8, stk. 3, og artikel 11 da til hinder for bestemmelserne i artikel 12, stk. 4, nr. 19, litra a), og artikel 17 i lov om IMT, hvorefter der anvendes en afgiftssats på mellem 1% og 8% afhængigt af beskatningsgrundlaget, som fastsættes under hensyntagen til den skattemæssige referenceværdi af den faste ejendom eller den regnskabsmæssige værdi i henhold til balancen, hvis denne er højere?«

25. I sagen for Domstolen har NOVA, Portugal, Forbundsrepublikken Tyskland og Europa-Kommissionen indgivet skriftlige indlæg. Domstolen har i henhold til procesreglementets artikel 76, stk. 2, besluttet, at der ikke skal afholdes mundtlig forhandling.

V. Retlig bedømmelse

A. Kapitaltilførselsdirektivets anvendelsesområde

26. Med det første af de seks spørgsmål anmodes der om fortolkning af kapitaltilførselsdirektivets rækkevidde. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 5, stk. 1, litra a), fastsætter i denne henseende, at medlemsstaterne af kapitalselskaber ikke må opkræve afgifter af nogen art af kapitaltilførsler. Ved kapitaltilførsel forstås i henhold til dette direktivs artikel 3 også stiftelse af et kapitalselskab. En sådan er sket i den foreliggende sag.

27. For at kapitaltilførselsdirektivet finder anvendelse, skal den nationale afgift på overdragelser af fast ejendom (her IMT) – som det fremgår af direktivets navn – udgøre en »kapitaltilførselsafgift«. I henhold til kapitaltilførselsdirektivets artikel 1 omfatter dette bl.a. kapitaltilførsler til kapitalselskaber. Såfremt IMT ikke er en sådan afgift, er alle de øvrige spørgsmål overflødige.

1. IMT som en kapitaltilførselsafgift?

28. Det kan udledes af syvende betragtning, at der herved forstås afgifter på kapital, der er samlet inden for et selskab.

29. I den foreliggende sag er der derimod tale om en afgift på overdragelser af fast ejendom. Denne afgift skal svares af overførsler af råderetten over en ejendom, sædvanligvis ved ejendomsrettens overgang til en anden person[5], og beregnes principielt på grundlag af den pris, der betales herfor. Det kan lades ude af betragtning, om en sådan afgift på overdragelser af fast ejendom i dogmatisk henseende skal betragtes som en afgift på kapitalbevægelser (således formentlig den historiske opfattelse) eller i lighed med momsen (der er en almindelig forbrugsafgift) som en særlig forbrugsafgift (beskatning af erhvervelsen af et særligt forbrugsgode i form af en ejendom). Under alle omstændigheder har en afgift på overdragelser af fast ejendom som sådan intet at gøre med beskatning af kapital, der er samlet, eller med tilførsel af kapital. Følgelig er en afgift på overdragelser af fast ejendom ikke en forbudt kapitaltilførselsafgift som omhandlet i kapitaltilførselsdirektivets artikel 5.

2. Beskatning af den indirekte erhvervelse af en ejendom som en kapitaltilførselsafgift?

30. Det skal således afklares, om det kan ændre ovennævnte konklusion, hvis afgiften på overdragelser af fast ejendom – som i den foreliggende sag – forfalder i forbindelse med stiftelsen af et kapitalselskab og indskuddet af selskabsandele.

31. Allerede henset til medlemsstaternes beskatningskompetence og det forhold, at Unionen kun har begrænset kompetence på det skatte- og afgiftsretlige område, er det ikke muligt at anlægge en bred fortolkning, som indebærer, at enhver afgift i forbindelse med indskud af kapital i et selskab er omfattet af forbuddet i kapitaltilførselsdirektivets artikel 5. Domstolen har ganske vist fastslået noget andet vedrørende moder- og datterselskabsdirektivet[6], men denne meget vidtgående

[5] – I Tyskland er dette f.eks. også muligt uden en ejendomsoverdragelse, eftersom afgiften på erhvervelse af fast ejendom her også skal svares af retlige dispositioner, der, uden at stifte et krav på overdragelse af ejendomsretten, retligt eller økonomisk tillader en anden person for egen regning at udnytte en fast ejendom, som er beliggende på det nationale område (jf. § 1, stk. 2, i den tyske Grunderwerbsteuergesetz (lov om afgift på erhvervelser af fast ejendom)).

[6] – Dom af 1.8.2025, Banca Mediolanum (C-92/24 – C-94/24, EU:C:2025:599, præmis 41 – enhver skat uanset dens art). Jf. herom også mit forslag til afgørelse Banca Mediolanum (C-92/24 – C-94/24, EU:C:2025:223, punkt 37 ff.).

konklusion er begrænset til sidstnævnte direktiv og kan ikke overføres på kapitaltilførselsdirektivet. Den med kapitaltilførselsdirektivet tilsigtede harmonisering angår nemlig – som Domstolen i denne henseende med rette har fastslået – ikke direkte skatter, der henhører under medlemsstaternes egen kompetence [7], såsom afgiften på overdragelser af fast ejendom.

32. Der bør således sondres efter, om IMT skal betragtes som en anden afgift med samme karakteristika som kapitaltilførselsafgiften og stempelafgiften på værdipapirer – jf. udtrykkeligt anden betragtning – og faktisk skal svares af kapital, der er samlet, eller om beskatningen kun sker i forbindelse med stiftelsen af et kapitalselskab, men har et andet beskatningsobjekt. Kapitaltilførselsdirektivet forbyder nemlig kun afgifter, der har samme kendetegn og dermed samme beskatningsobjekt som en selskabsskat [8].

33. I det konkrete tilfælde er det således nødvendigt at identificere det egentlige beskatningsobjekt for IMT og undersøge, om den også forfalder, hvis der blot overdrages andele i et selskab, som ejer en ejendom, uden at der herved sker en stiftelse eller foretages et apportindskud i det selskab, der skal stiftes. I så fald er det centrale nemlig ikke kapitaltilførslen, idet det er et andet objekt, der beskattes.

34. Domstolens afgørelse vedrørende forgængeren til kapitaltilførselsdirektivet (direktiv 69/335/EØF [9]) i forbindelse med en afgift på værdipapirhandel skal også forstås i denne retning. I den pågældende sag havde Spanien lagt afgift på overdragelse af selskabers værdipapirer (uanset omfanget heraf), såfremt mindst 50% af deres aktiver bestod af fast ejendom beliggende på nationalt område. Domstolen afviste med rette Spaniens indvending om, at der ikke var tale om overdragelse af værdipapirer, men derimod overdragelse af ejendomme [10], og tog udgangspunkt i den egentlige afgiftsudløsende omstændighed (overdragelsen af værdipapirer).

35. Den nævnte sag vedrørte ikke økonomisk overdragelse af ejendomme, men udelukkende overdragelse af andele i et selskab, der ejede ejendomme. Derfor spillede omfanget af de erhvervede selskabsandele ingen rolle. Desuden blev afgiften beregnet på grundlag af andelens værdi og ikke værdien af ejendommen. I den pågældende sag blev der således fokuseret på enhver overdragelse af selskabsandele i bestemte selskaber (med visse aktiver). Derfor undersøgte Domstolen denne afgift på værdipapirhandel på grundlag af forgængeren til kapitaltilførselsdirektivet, idet den dog fastslog, at denne afgift var forenelig med direktivet [11].

36. I samme retning peger den afgørelse, hvori Domstolen fastslog, at beskatningen af værdistigningen af en ejendom i forbindelse med et indskud i et selskabs kapital ikke er omfattet af kapitaltilførselsdirektivet (det daværende), eftersom den ikke udgør en selskabsskat [12]. Tilsvarende har Domstolen senere taget udgangspunkt i beskatningsobjektet og bemærket, at en afgift, der har mere lighed med en direkte indkomstskat, ikke er omfattet af anvendelsesområdet

7 – Dom af 18.1.2001, P.P. Handelsgesellschaft (C-113/99, EU:C:2001:32, præmis 24), og af 26.9.1996, Frederiksen (C-287/94, EU:C:1996:354, præmis 21).

8 – Tilsvarende dom af 28.6.2007, Albert Reiss Beteiligungsgesellschaft (C-466/03, EU:C:2007:385, præmis 48), af 18.1.2001, P.P. Handelsgesellschaft (C-113/99, EU:C:2001:32, præmis 27), af 11.12.1997, Locamion (C-8/96, EU:C:1997:601, præmis 26), af 26.9.1996, Frederiksen (C-287/94, EU:C:1996:354, præmis 20), og af 11.6.1996, Denkavit Internationaal m.fl. (C-2/94, EU:C:1996:229, præmis 23). Tilsvarende dom af 1.10.2009, HSBC Holdings og Vidacos Nominees (C-569/07, EU:C:2009:594, præmis 29).

9 – Rådets direktiv af 17.7.1969 om kapitaltilførselsafgifter (EFT 1969 II, s. 405).

10 – Kendelse af 6.10.2010, INMOGOLF (C-487/09, EU:C:2010:586, præmis 17).

11 – Kendelse af 6.10.2010, INMOGOLF (C-487/09, EU:C:2010:586, konklusionen).

12 – Dom af 11.12.1997, Immobiliare SIF (C-42/96, EU:C:1997:602, præmis 24).

for kapitaltilførselsdirektivet og dermed ikke udgør en forbudt skat [13]. Også afgørelsen vedrørende registreringsgebyret for erhvervsdrivende ligger på samme linje. Eftersom det nævnte gebyr ganske vist påhvilede alle kapitalselskaber, der i kraft af lovgivningen skulle betragtes som erhvervsdrivende, men også andre retsformer (enkeltmandsvirksomheder), fastslog Domstolen, at kapitaltilførselsdirektivet ikke var til hinder for dette gebyr [14].

37. Det er formentlig Domstolens afgørelse vedrørende lovligheden af en afgift på registreringsbeviser for motorkøretøjer i Frankrig [15], der har de største lighedspunkter med de faktiske omstændigheder i den foreliggende sag. Den pågældende afgift var ikke omfattet af kapitaltilførselsdirektivets anvendelsesområde, selv om den forfaldt ved en fusion af to kapitalselskaber, eftersom dette kun var anledningen, men ikke beskatningsobjektet. Afgiften blev nemlig opkrævet, fordi en anden person (som var opstået ved fusionen) tog motorkøretøjet i brug, og ikke fordi det blev indskudt i et kapitalselskab [16].

38. Ved en nærmere betragtning af den portugisiske ordning kan det – med forbehold af den forelæggende rets vurdering – konstateres, at det centrale her ikke er overdragelsen af værdipapir- eller selskabsandele. Beskatningsobjektet for IMT er – således som både Tyskland og Portugal har gjort gældende – overdragelsen af ejendomsretten til en ejendom. Den indirekte erhvervelse ved erhvervelse af mindst 75% af selskabskapitalen i et selskab, som ejer en fast ejendom, sidestilles med denne direkte erhvervelse af ejendom.

39. Baggrunden for denne sidestilling er formentlig, at den økonomiske råderet over ikke blot selskabet, men også dennes ejendom med mere end 75% af selskabskapitalen overdrages til en anden person. I denne forbindelse er det dermed overførslen af den økonomiske råderet over en ejendom fra en person til en anden, der afgiftspålægges, og ikke en kapitaltilførsel af nogen art. Eftersom den økonomiske råderet over en ejendom både kan overdrages til en anden ved direkte erhvervelse (en såkaldt asset deal) og ved indirekte erhvervelse (en såkaldt share deal), er det forståeligt, at Portugal behandler de to former for overførsel af råderetten ens.

40. Det forhold, at IMT ikke har til formål at beskatte den kapital, der tilføres med indskuddet, eller de indskudte selskabsandele, tydeliggøres også af, at afgiftsgrundlaget ikke er det indskudte selskabs værdi eller værdien af de indskudte selskabsandele, men udelukkende værdien af ejendommen [17], som en ny person (det modtagende selskab – her NOVA) nu kan råde over økonomisk. Dette taler ligeledes for, at der foreligger et beskatningsobjekt, der ikke er sammenligneligt med beskatningsobjektet for en kapital- eller værdipapirafgift. Dette bekræftes af den omstændighed, at ikke blot indskuddet i et kapitalselskab, men også en erhvervelse – f.eks. en fysisk persons erhvervelse – af 75% af andelene udløser denne afgift på overdragelser af fast ejendom.

41. Jeg hælder faktisk til den opfattelse, at afgiftspligten med hensyn til afgiften på overdragelser af fast ejendom i forbindelse med en »share deal« ligefrem er nødvendig under hensyn til ensartetheden i beskatningen af de afgiftspligtige personer i henhold til deres skatteevne. I modsat fald kunne afgiftspligten med hensyn til afgiften på overdragelser af fast ejendom relativt

[13] – Dom af 10.3.2005, Optiver m.fl. (C-22/03, EU:C:2005:143, præmis 33 og 34).

[14] – Dom af 19.4.2012, Grillo Star Fallimento (C-443/09, EU:C:2012:213, præmis 43); tilsvarende tidligere dom af 13.2.1996, Bautiaa og Société française maritime (C-197/94 og C-252/94, EU:C:1996:47, præmis 33 og 38), som tog udgangspunkt i, at afgiften blev opkrævet ved fusioner, hvori der udelukkende deltog juridiske personer eller andre selskabsskattepligtige.

[15] – Dom af 11.12.1997, Locamion (C-8/96, EU:C:1997:601).

[16] – Dom af 11.12.1997, Locamion (C-8/96, EU:C:1997:601, præmis 30 og 31).

[17] – Der lægges særlig vægt på dette punkt i dom af 11.12.1997, Locamion (C-8/96, EU:C:1997:601, præmis 32).

let omgås i forbindelse med overdragelser af ejendom ved, at en ejendom indskydes i et kapitalselskab før det planlagte salg, idet det i fremtiden kun er alle andelene i dette selskab, der overdrages.

42. For så vidt udgør det en nødvendig supplering af en afgift på overdragelser af fast ejendom, at den skatteretlige registrering af overdragelsen af den bestemmende majoritet af selskabsandelene i et selskab, som ejer en ejendom, er omfattet heraf. Hvis en afgift på overdragelser af fast ejendom som sådan ikke udgør en kapitaltilførselsafgift, kan en nødvendig supplering af denne afgift imidlertid ikke behandles anderledes. En sådan nødvendig supplering, der vedrører den direkte overdragelse af en ejendom ved overdragelse af bestemmende selskabsandele og dermed sikrer ensartetheden i beskatningen og gennemfører det skatte- og afgiftsretlige princip om skatteevne, kan således heller ikke udgøre en kapitaltilførselsafgift.

3. Delkonklusion

43. Følgelig bør det første spørgsmål besvares således, at IMT ikke er en »kapitaltilførselsafgift« som omhandlet i kapitaltilførselsdirektivet, hvorfor artikel 5, stk. 1, ikke forbyder den nævnte afgift.

B. Rækkevidden af bestemmelsen i kapitaltilførselsdirektivets artikel 6

44. Denne konklusion bekræftes af den undtagelse for ejerskifteafgifter, der er fastsat i kapitaltilførselsdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b), og ligesom undtagelsen i artikel 6, stk. 1, litra f), kun er af deklaratorisk karakter. Sidstnævnte bestemmelse præciserer, at medlemsstaterne må opkræve en merværdiafgift. Merværdiafgiften beskatter nemlig heller ikke kapitaltilførsler som en selskabsskat (afgift på indskud i selskaber), men generelt leveringer af varer eller tjenesteydelser.

45. Det samme gælder for de ejerskifteafgifter, der er omhandlet i kapitaltilførselsdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b). Disse afgifter opkræves på grundlag af generelle og objektive kriterier i forbindelse med nærmere angivne former for overdragelse af fast ejendom. Dette er tilfældet her [18]. IMT opkræves – hvis jeg har forstået den korrekt – på grundlag af generelle og objektive kriterier i forbindelse med overdragelse af den retlige eller økonomiske ejendomsret til en ejendom, så snart den økonomiske råderet over en ejendom overgår til en anden person.

46. I modsætning til, hvad NOVA og også Kommissionen [19] har gjort gældende, er en afgift på overdragelser af fast ejendom, som vedrører overførslen af råderetten over en ejendom, fortsat en ejerskifteafgift som omhandlet i kapitaltilførselsdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b), også når kun det indirekte ejerskifte (»share deal«) med hensyn til en ejendom beskattes. Som jeg allerede har forklaret i punkt 40 og 41, kan kravet om ensartet beskatning ligefrem nødvendiggøre, at det indirekte ejerskifte beskattes.

[18] – Dom af 15.6.2006, Badischer Winzerkeller (C-264/04, EU:C:2006:402, præmis 32), og af 11.12.1997, Immobiliare SIF (C-42/96, EU:C:1997:602, præmis 34).

[19] – Kommissionen har dog taget udgangspunkt i en afgift på overdragelse af værdipapirer opkrævet efter fast eller variabel takst som omhandlet i kapitaltilførselsdirektivets artikel 6, stk. 1, og i denne henseende henvist til kendelse af 6.10.2010, INMOGOLF (C-487/09, EU:C:2010:586). Den nævnte dom vedrørte imidlertid en særlig afgift på værdipapirhandel, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag.

47. Endelig ville der også opstå en modstridende fortolkning i forhold til artikel 6 i det såkaldte ATAD-direktiv [20], som udtrykkeligt forpligter medlemsstaterne til at forhindre arrangementer til omgåelse af skatte- og afgiftslovgivningen og indføre en anti-misbrugsordning inden for den (ikke-harmoniserede) selskabsskatteret. Det ville være selvmodsigende, hvis kapitaltilførselsdirektivet skulle fortolkes således, at det forbyder medlemsstaterne at beskatte en indirekte overdragelse af en ejendom for at forhindre, at afgiften på overdragelser af fast ejendom omgås ved overdragelse af et selskab med en ejendom.

48. Kapitaltilførselsdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b), omfatter dermed også en indirekte ejerskifteafgift såsom den foreliggende IMT og undtager deklaratorisk denne afgift fra sit anvendelsesområde. Følgelig er alle de øvrige præjudicielle spørgsmål, og i sidste ende også det sjette spørgsmål, overflødige.

C. Det sjette spørgsmål: Overskridelse af den tilladte afgiftssats?

49. Med det sjette spørgsmål ønsker den forelæggende ret, såfremt IMT er forenelig med kapitaltilførselsdirektivet, oplyst, om kapitaltilførselsdirektivets artikel 8 foreskriver en begrænsning af afgiftssatsen for IMT.

50. Dette spørgsmål synes at hvile på den allerede afkræftede præmis, at IMT er omfattet af kapitaltilførselsdirektivets anvendelsesområde og forbuddet i artikel 5. Eftersom dette ikke er tilfældet, kan artikel 8 ikke have nogen indflydelse på afgiftssatsen for IMT. For så vidt kan der i forbindelse med en afgift på overdragelser af fast ejendom – som omfatter den (direkte eller indirekte) overførsel af råderetten over en ejendom – fastsættes en højere afgiftssats.

VI. Forslag til afgørelse

51. Jeg foreslår derfor, at de præjudicielle spørgsmål fra Tribunal Arbitral Tributario (Centro de Arbitragem Administrativa) (voldgiftsret i skatteretlige sager (center for forvaltningsvoldgift), Portugal) besvares således:

»1) En afgift, der pålægges overdragelser mod vederlag af ejendomsretten eller dele heraf til fast ejendom, skal ikke anses for at være en »kapitaltilførselsafgift« som omhandlet i Rådets direktiv 2008/7 af 12. februar 2008 om kapitaltilførselsafgifter. Dette gælder også, hvis begrebet overdragelse af fast ejendom omfatter ethvert forhold, som indebærer, at en selskabsdeltager bliver ejer af mindst 75% af selskabskapitalen i et selskab, som ejer fast ejendom.

2) Artikel 6, stk. 1, litra b), i direktiv 2008/7 præciserer, at »ejerskifteafgifter« – ligesom en afgift på overdragelser af fast ejendom – ikke er omfattet af kapitaltilførselsdirektivet. Der foreligger en ejerskifteafgift i forbindelse med beskatningen af et indirekte ejerskifte (overførsel af retten til at udnytte en ejendom på grundlag af majoritetsandelene i det selskab, der ejer ejendommen). Artikel 8 i direktiv 2008/7 foreskriver dermed ikke en begrænsning af afgiftssatsen i forbindelse med afgiften på overdragelser af fast ejendom.«

[20] – Rådets direktiv (EU) 2016/1164 af 12.7.2016 om regler til bekæmpelse af metoder til skatteundgåelse, der direkte indvirker på det indre markeds funktion (EUT 2016, L 193, s. 1). Vedrørende spørgsmålene om Unionens kompetence, jf. mit forslag til afgørelse Kommissionen mod Belgien (direktiv 2016/1164 – Dobbeltbeskatning, C-524/23, EU:C:2025:381, punkt 25 ff.).